

แผนปฏิบัติการ
กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒

คำนำ

แผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒ ถือเป็นกรอบแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการกองทุนฯ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจในการส่งเสริมและพัฒนาการค้าระหว่างประเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ และสามารถตอบสนองต่อบริบททางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้ เพื่อให้กองทุนฯ สามารถประเมินผลการดำเนินงานที่ผ่านมารอบด้าน ตลอดจนปรับปรุงและพัฒนากลยุทธ์ให้ทันต่อสถานการณ์ ความท้าทาย และโอกาสใหม่ที่เกิดขึ้นในบริบทปัจจุบัน กรมบัญชีกลาง กำหนดให้กองทุนฯ ดำเนินการจัดทำ/ทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาว (๓ - ๕ ปี) และแผนปฏิบัติการกองทุนฯ ประจำปี ๒๕๗๐ ตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปี บัญชี ๒๕๖๙

ในการนี้ กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนฯ ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรของกองทุนฯ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้าใจอย่างชัดเจนถึงที่มา วัตถุประสงค์ ขอบเขต แนวทางการดำเนินงาน กลยุทธ์ ตลอดจนกิจกรรมที่กำหนดไว้ในแต่ละช่วงเวลา โดยมุ่งเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และเป้าหมายของกองทุนฯ ให้สามารถประสานความร่วมมือกับหน่วยงานผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ แผนฉบับนี้ยังทำหน้าที่เป็นกรอบนโยบายสำคัญที่ใช้ในการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับพันธกิจและวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนฯ รวมถึงสามารถสะท้อนแนวทางการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กองทุนฯ มุ่งหวังได้

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

มิถุนายน ๒๕๖๙

คำนำ

บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ หลักการและเหตุผล	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๑
๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๑
๑.๔ การจัดทำทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการ กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๒
บทที่ ๒ นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	๕
๒.๑ ความเป็นมาในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๕
๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	๕
๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	๗
๒.๔ นโยบายรัฐบาล	๗
๒.๕ นโยบายกระทรวงพาณิชย์	๘
๒.๖ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘	๙
๒.๗ พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒	๙
๒.๘ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงพาณิชย์ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๙)	๑๐
๒.๙ แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงพาณิชย์	๑๐
๒.๑๐ ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุน	๑๐
บทที่ ๓ การวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๑๓
๓.๑ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจหลักของกองทุนฯ	๑๓
๓.๒ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ	๑๔
๓.๓ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๘	๑๔
๓.๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis)	๑๕
บทที่ ๔ แผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒	๑๘
๔.๑ วิสัยทัศน์	๑๘
๔.๒ พันธกิจ	๑๘
๔.๓ เป้าประสงค์	๑๘
๔.๔ เป้าหมายหลัก	๑๙
๔.๕ ตัวชี้วัด	๑๙
๔.๖ ความเชื่อมโยงและสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	๒๐
๔.๗ ประเด็นยุทธศาสตร์	๒๑
บทที่ ๕ การติดตามและประเมินผล	๒๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้จัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนอย่างเป็นระบบและมีทิศทางที่ชัดเจน โดยมีเป้าหมายให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้งและพันธกิจที่กำหนดไว้ ตลอดจนตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาลและสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติในด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

แผนปฏิบัติการฉบับนี้เป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน ซึ่งกรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กำหนดให้กองทุนฯ ทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาว (๓ - ๕ ปี) เพื่อทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา และปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง อีกทั้ง เพื่อให้กองทุนฯ สามารถกำหนดแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมต่อสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบัน

การจัดทำแผนปฏิบัติการของกองทุนฯ ในครั้งนี้ ได้ดำเนินการโดยคำนึงถึงการตอบสนองต่อนโยบายรัฐบาล และสนับสนุนให้กองทุนฯ ได้มีบทบาทสำคัญต่อการขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทย รวมถึงให้ความสำคัญกับความมั่นคงของกองทุนฯ และการดำเนินงานให้สามารถปรับปรุงพัฒนากองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ให้เป็นทุนหมุนเวียนที่มีผลการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อจัดทำทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการ (ระยะ ๓ - ๕ ปี) กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันของไทยในปัจจุบัน

๒) เพื่อให้ผู้บริหารกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ และเจ้าหน้าที่ได้มีกรอบทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน

๑.๓ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑) การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาวจะช่วยให้กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาเศรษฐกิจและการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ อันเป็นการเสริมสร้างบทบาทของกองทุนให้มีส่วนร่วมอย่างเป็นรูปธรรมในการขับเคลื่อนประเทศในระยะยาว

๒) แผนดังกล่าวยังเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการกองทุนให้มีประสิทธิภาพและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการวางแผนการบริหารทรัพยากร และการพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากร ซึ่งจะช่วยให้กองทุนฯ มีความมั่นคงและสามารถดำเนินภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการระยะยาวยังตอบสนองต่อหลักเกณฑ์การประเมินผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนที่กำหนดโดยกรมบัญชีกลาง อันเป็นการส่งเสริมความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของกองทุนฯ ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับผลการดำเนินงานให้มีความน่าเชื่อถือและยั่งยืนในระยะยาว

๑.๔ การจัดทำทิศทางการยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

แนวคิดและหลักการในการจัดทำทิศทางการยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการ (ระยะ ๓ – ๕ ปี) กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้งและพันธกิจของกองทุนฯ ตลอดจนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี นโยบายของรัฐบาล และนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ โดยให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงของบริบททางเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี และการค้าโลก ซึ่งก่อให้เกิดความท้าทายและโอกาสใหม่ต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของไทย

ทั้งนี้ การจัดทำทิศทางการยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการดังกล่าว ได้พิจารณาจากกรอบนโยบายและปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป็นกรอบสำคัญที่กำหนดทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าของประเทศในระยะยาว มุ่งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันพัฒนาภาคการผลิตและบริการสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการไทยในตลาดสากล ซึ่งสอดคล้องกับภารกิจหลักของกองทุนฯ ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๒. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ เป็นกลไกสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยมุ่งพลิกโฉมประเทศไทยสู่ “เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน” ผ่าน ๑๓ หมายเหตุการพัฒนา ซึ่งหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจของกองทุนฯ ได้แก่

- หมายเหตุที่ ๗ ไทยมี SMEs ที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล

หมายเหตุดังกล่าวมุ่งส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถปรับตัวสู่เศรษฐกิจยุคใหม่เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้า การพัฒนานวัตกรรมและมูลค่าเพิ่มของสินค้าและบริการ ตลอดจนสนับสนุนการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของกองทุนฯ ในการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่ช่วยยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการไทย ส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศและเพิ่มโอกาสทางการค้าในตลาดโลกอย่างยั่งยืน

๓. นโยบายของรัฐบาลและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นที่ ๒.๑.๖ การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยุคใหม่ ให้ความสำคัญกับการยกระดับผู้ประกอบการไทยให้สามารถปรับตัวสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัล โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม แหล่งทุน และตลาดทั้งในและต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภายใต้ประเด็นดังกล่าว ได้กำหนดแผนย่อยเรื่องการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด โดยมีกลไกขับเคลื่อนสำคัญ ได้แก่

- G๑.๒ การสร้างโอกาสการเติบโตให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs โดยสนับสนุนการเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- G๓.๑ การสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยในการขยายช่องทางการตลาด ผ่านการส่งเสริมการพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลของประเทศ รวมถึงการผลักดันสินค้า บริการ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมของผู้ประกอบการ SMEs ให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ

แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับบทบาทของกองทุนฯ ในการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่มุ่งยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการไทย ส่งเสริมการค้าและการตลาดระหว่างประเทศ และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

๔. นโยบายของกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางศุภจี ศูธรรมพันธ์) ได้กำหนดนโยบายสำคัญเพื่อรับมือกับสถานการณ์ “วิกฤตซ้อนวิกฤต” และปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยในระยะยาวอย่างเป็นระบบ โดยมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของกองทุนฯ ดังนี้

๔.๑ การดูแลค่าครองชีพ สร้างรายได้ และยกระดับชุมชน

ส่งเสริมการกระจายสินค้าและผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงสินค้า SMEs ที่ได้มาตรฐาน ผ่านช่องทางการจำหน่ายทั้งออฟไลน์และออนไลน์ พร้อมสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิต และเพิ่มโอกาสทางการตลาดแก่ผู้ประกอบการ

๔.๒ การรักษาเสถียรภาพและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร

สนับสนุนการพัฒนาสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่การผลิต การแปรรูป การขนส่ง จนถึงการขายตลาดทั้งในและต่างประเทศ

๔.๓ การสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs และชุมชน

ส่งเสริมการยกระดับทักษะด้านการค้าสมัยใหม่ การพัฒนาแฟรนไชส์และสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น (GI) การใช้ทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า รวมถึงการสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและการสร้างสภาพแวดล้อมทางการค้าที่เป็นธรรม

๔.๔ การสร้างสมดุลการส่งออก

สนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการกระจายตลาดและเพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการ เชื่อมโยงธุรกิจไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตระดับโลก และเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยนวัตกรรม และการแปรรูป

๔.๕ การยกระดับเทคโนโลยีการให้บริการและการปรับปรุงกฎระเบียบ

พัฒนาระบบบริการภาครัฐให้มีความสะดวก รวดเร็ว และเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบดิจิทัล ลดการใช้เอกสารในรูปแบบกระดาษ ตลอดจนส่งเสริมการใช้ AI และ Big Data เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบาย

๕. ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

จากการติดตามผลการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนในปี พ.ศ. ๒๕๖๘ และปี พ.ศ. ๒๕๖๙ กรมบัญชีกลางได้กำหนดให้คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ติดตามผลการดำเนินงานใน ๕ ด้านสำคัญ ได้แก่

- ๑) ผลการดำเนินงานด้านการเงิน
- ๒) ผลการดำเนินงานด้านที่ไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน
- ๓) ระบบบริหารความเสี่ยง
- ๔) ระบบบริหารจัดการสารสนเทศ
- ๕) ระบบบริหารทรัพยากรบุคคล

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตต่อผลการดำเนินงานรายไตรมาส เพื่อนำมาใช้ประกอบการวิเคราะห์ ทบทวน และกำหนดแผนปฏิบัติการ แผนบริหารความเสี่ยง ตลอดจนนโยบายการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

จากแนวคิดและหลักการดังกล่าว กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจึงได้ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแผนปฏิบัติการ (ระยะ ๓ – ๕ ปี) ให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางสำคัญในการบริหารจัดการและขับเคลื่อนภารกิจของกองทุนฯ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป โดยมีรายละเอียดปรากฏในบทถัดไป

บทที่ ๒

นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีภารกิจหลักในการขยายการค้าระหว่างประเทศของไทย พัฒนาและสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าและธุรกิจบริการ และเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย ในตลาดโลก โดยแผนปฏิบัติการของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีความสอดคล้องกับกฎหมาย นโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ดังนี้

๒.๑ ความเป็นมาในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๑. การจัดตั้ง : กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจเรียกเก็บเงินค่าธรรมเนียมพิเศษการส่งออกหรือนำเข้าได้ แหล่งรายได้ของกองทุนฯ ประกอบด้วย

๑) ค่าธรรมเนียมพิเศษตาม มาตรา ๖

๒) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่างๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ หรือบุคคลอื่น

๓) ดอกผลของเงินกองทุนฯ

๒. ทุนเริ่มแรก : ได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษการนำเข้า ร้อยละ ๐.๕ ตามมาตรา ๖ ของ พ.ร.บ.การส่งออกป้อนและการนำเข้า พ.ศ. ๒๕๒๒ รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ จัดเก็บปี ๒๕๒๕ จำนวน ๓๐๐ ล้านบาท (ปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บ)

ครั้งที่ ๒ จัดเก็บปี ๒๕๓๓ – ๒๕๓๔ จำนวน ๒,๐๐๐ ล้านบาท (ปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บ)

๓. รายได้หลักในปัจจุบัน : ค่าธรรมเนียมพิเศษส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรป ปีละประมาณ ๓๐ ล้านบาท ซึ่งมติ ครม. ให้ใช้ได้เฉพาะการส่งเสริมการพัฒนาข้าวเท่านั้น

๔. การส่งคืนเงินเป็นรายได้แผ่นดิน

๑) ครม. มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๕๘ ให้ทุนหมุนเวียนที่มีสภาพคล่องส่วนเกิน ความจำเป็น นำส่งคืนเงินเป็นรายได้แผ่นดิน โดยกองทุนฯ ได้นำส่งคืนเงินเป็นรายได้แผ่นดิน รวม ๒ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ จำนวน ๒,๓๒๔,๙๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙

ครั้งที่ ๒ จำนวน ๘๓ ล้านบาท เมื่อวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๖๐

๒) นำส่งตามข้อเสนอแนะของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน จำนวน ๖๖๖,๒๔๐,๒๔๒.๔๐ บาท ซึ่งเป็นรายได้จากเอกชน (รายได้จากการสนับสนุนกิจกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๕ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบนำเงินดังกล่าวมาส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

๒.๒ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) เป็นการวางแผนและกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในระยะยาว เพื่อให้ทุกภาคส่วนขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกันอย่างบูรณาการและต่อเนื่อง มุ่งสู่อนาคตที่พึงประสงค์ตามวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" โดยมีเป้าหมายให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันและรายได้ อยู่ในระดับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ประชาชนมีความสุขและอยู่ดีกินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาค และ

เป็นธรรม ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติในแต่ละช่วงเวลาผ่านการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อสร้างและรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่มีความเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ได้แก่ **ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน** ซึ่งกำหนดเป้าหมายให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน โดยมีตัวชี้วัดหลัก ได้แก่ รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่เชื่อมโยงกับภารกิจของกองทุนฯ มีสาระสำคัญและแนวทางการขับเคลื่อน ๓ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ ๑ การพัฒนาภาคการผลิตและบริการเพื่อสร้างมูลค่าและยกระดับสู่สากล กองทุนฯ มุ่งเน้นการจัดสรรงบประมาณเพื่อส่งเสริมและยกระดับสินค้าและบริการส่งออกของไทยให้เป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง (High Value-added Products) โดยนำนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ อัตลักษณ์ความเป็นไทย และพลังซอฟต์แวร์ (Soft Power) อาทิ ภาพยนตร์ ดนตรี วัฒนธรรมอาหาร สินค้ากลุ่ม BCG และตลาดสื่อบันเทิงยุคใหม่ มาสร้างมูลค่าเพิ่มและความแตกต่างในเวทีการแข่งขันระดับโลก เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโลกยุคใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเด็นที่ ๒ การขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก กองทุนฯ สนับสนุนการเปิดตลาดเชิงรุกในภูมิภาคที่มีศักยภาพสูง อาทิ ตะวันออกกลาง ลาตินอเมริกา และเอเชียใต้ ควบคู่กับการรักษาและฟื้นฟูส่วนแบ่งทางการค้าในตลาดหลัก ผ่านเครื่องมือและกิจกรรมทางการตลาดในรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าร่วม การยกระดับการเจรจาและจับคู่ธุรกิจผ่านแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัล ตลอดจนการจัดแสดงสินค้าทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยสามารถเชื่อมโยงและมีบทบาทสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Supply Chain) ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นที่ ๓ การพัฒนาผู้ประกอบการและเศรษฐกิจฐานรากสู่สากล กองทุนฯ มุ่งสร้างระบบนิเวศและยกระดับขีดความสามารถทางการค้าของผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ผู้ประกอบการรายย่อย (Micro SMEs) และผู้ประกอบการในส่วนภูมิภาค ให้มีศักยภาพและความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นผู้ส่งออกรายใหม่ (New Exporters) ผ่านการบ่มเพาะองค์ความรู้ด้านการค้าระหว่างประเทศ การเข้าถึงข้อมูลแนวโน้มตลาดเชิงลึก (Market Intelligence) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล อาทิ พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน (Cross-border e-Commerce) เพื่อกระจายรายได้สู่เศรษฐกิจฐานรากอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ดังนั้น การดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศภายใต้กรอบแผนปฏิบัติการระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒) จึงเป็นเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนการค้าเชิงรุกผ่านทั้งสามประเด็นยุทธศาสตร์ข้างต้นอย่างบูรณาการ อันจะมีส่วนช่วยเร่งอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศ ส่งผลโดยตรงต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันและการเพิ่มรายได้ประชาชาติ (GDP) นำพาประเทศไทยไปสู่เป้าหมายการเป็นประเทศพัฒนาแล้วที่มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน ตามเจตนารมณ์ของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีอย่างเป็นรูปธรรม

๒.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ถือเป็นกลไกและเครื่องมือสำคัญในการแปลงแนวทางยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี ไปสู่การปฏิบัติเชิงรูปธรรมในระดับนโยบายและการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ โดยกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนประเทศภายใต้วัตถุประสงค์หลักเพื่อพลิกโฉมประเทศไทยสู่ "เศรษฐกิจสร้างคุณค่า สังคมเดินหน้าอย่างยั่งยืน" ผ่านกรอบการพัฒนาที่ประกอบด้วย ๑๓ หมายเหตุการพัฒนา ซึ่งครอบคลุมมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ

ทั้งนี้ จากการวิเคราะห์บทบาท หน้าที่ และอำนาจตามกฎหมายของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พบว่าภารกิจหลักในการจัดสรรงบประมาณและสนับสนุนการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีความสอดคล้องและเชื่อมโยงโดยตรงกับหมายเหตุการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้

หมายเหตุที่ ๗ มุ่งสร้างความแข็งแกร่งให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยให้มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล โดยเน้นการยกระดับขีดความสามารถด้านนวัตกรรม เทคโนโลยี และการบริหารจัดการเชิงสร้างสรรค์ เพื่อเปลี่ยนผ่านจากผู้ประกอบการท้องถิ่นไปสู่การเป็นผู้เล่นในตลาดระดับสากล (Global SMEs) สำหรับความเชื่อมโยงกับบทบาทของกองทุนฯ นั้น กองทุนฯ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะ SMEs ให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และช่องทางการตลาดในระดับสากล ผ่านการสนับสนุนด้านการส่งเสริมการตลาด การเจรจาการค้า การเข้าร่วมงานแสดงสินค้าและกิจกรรมทางธุรกิจระหว่างประเทศ ตลอดจนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการของไทย ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก อันจะนำไปสู่การสร้างรายได้ ขยายโอกาสทางการค้า และเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจของประเทศอย่างยั่งยืน

โดยสรุป การดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศภายใต้แผนปฏิบัติการฉบับนี้ จึงเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยเร่งรัดและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๓ ในช่วงปีสุดท้าย พร้อมทั้งส่งต่อแนวทางการพัฒนาอย่างต่อเนื่องไปยังกรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับถัดไป โดยอาศัยการบูรณาการงบประมาณและการดำเนินงานร่วมกับภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อผลักดันการค้าระหว่างประเทศของไทยได้อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๔ นโยบายรัฐบาล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน กำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาที่ครอบคลุมหลายมิติเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศในเวทีเศรษฐกิจโลก โดยประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับภารกิจของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ คือ **ประเด็นที่ ๒.๑.๖ การพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ยุคใหม่** ซึ่งให้ความสำคัญกับการยกระดับผู้ประกอบการไทยให้สามารถปรับตัวสู่เศรษฐกิจฐานนวัตกรรมและเศรษฐกิจดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งสร้างความเข้มแข็งให้ SMEs สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม แหล่งทุน และตลาดทั้งในและต่างประเทศได้อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ กองทุนฯ ได้วิเคราะห์และกำหนดแนวทางการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนแผนย่อยภายใต้ประเด็นดังกล่าวในเรื่องการสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด ผ่านกลไกขับเคลื่อนสำคัญ ๒ ส่วน ดังนี้

กลไกขับเคลื่อน G๑.๒ การสร้างโอกาสการเติบโตให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs มุ่งเน้นการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการ SMEs สามารถเข้าถึงและประยุกต์ใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และนวัตกรรมในการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อสร้างโอกาสและขยายช่องทางการตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศอย่างเป็นระบบ ในส่วนนี้ กองทุนฯ ทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนงบประมาณในโครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ (Capacity Building) และการบ่มเพาะเชิงลึกด้านการค้าระหว่างประเทศ อาทิ โครงการความรู้เบื้องต้นการส่งออก และโครงการพัฒนาผู้ส่งออกรุ่นใหม่ (New Exporters) เพื่อให้ผู้ประกอบการมีองค์ความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของตลาดโลก สามารถนำระบบฐานข้อมูลอัจฉริยะ (Market Intelligence) มาวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค และขยายช่องทางการค้าสู่ตลาดเป้าหมายในต่างประเทศได้อย่างแม่นยำ

กลไกขับเคลื่อน G๓.๑ การสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยในการขยายช่องทางการตลาดผ่านดิจิทัลและห่วงโซ่อุปทาน มุ่งเน้นการส่งเสริมการพัฒนาและใช้ประโยชน์จากแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลของประเทศ (Digital Trade Platform) พร้อมทั้งผลักดันสินค้า บริการ ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรมของผู้ประกอบการ SMEs ไทย ให้สามารถเชื่อมโยงเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ของธุรกิจขนาดใหญ่ทั้งในและต่างประเทศ โดยกองทุนฯ เล็งเห็นถึงความสำคัญของการค้าในยุคดิจิทัล จึงสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดน (Cross-border e-Commerce) การพัฒนาและเชื่อมโยงแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ตลอดจนการสนับสนุนกิจกรรมเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เพื่อผลักดันให้สินค้าและบริการสร้างสรรค์ของ SMEs ไทย โดยเฉพาะกลุ่มสินค้ามูลค่าสูงและนวัตกรรม สามารถแทรกตัวเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานของผู้นำเข้าและกลุ่มทุนขนาดใหญ่ในเวทีโลกได้อย่างไร้รอยต่อ

ดังนั้น แนวทางและกลไกขับเคลื่อนภายใต้แผนแม่บทฯ ดังกล่าวมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และพันธกิจของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีนัยสำคัญ โดยแผนปฏิบัติการกองทุนฯ ฉบับนี้ จะใช้กรอบแนวทางนี้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือก กลั่นกรอง และจัดสรรงบประมาณให้แก่โครงการและกิจกรรมที่ส่งผลต่อการยกระดับศักยภาพของผู้ประกอบการไทยอย่างแท้จริง มุ่งสร้างความได้เปรียบทางการค้าและการตลาดในระดับสากล พร้อมทั้งขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าของประเทศไทยให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนตามเป้าหมายของแผนแม่บทภาครัฐต่อไป

๒.๕ นโยบายของกระทรวงพาณิชย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางจุฑาจี สุธรรมพันธ์) ได้กำหนดนโยบายสำคัญเพื่อรับมือกับสถานการณ์ "วิกฤตซ้อนวิกฤต" จากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ และการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของระบบการค้าระหว่างประเทศ โดยมุ่งปรับโครงสร้างเศรษฐกิจไทยในระยะยาวอย่างเป็นระบบ ซึ่งมีประเด็นนโยบายที่เชื่อมโยงโดยตรงกับภารกิจของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ดังนี้

ประเด็นที่ ๔.๔ การสร้างสมดุลการส่งออก มุ่งสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการกระจายตลาด เพิ่มความหลากหลายของสินค้าและบริการ และเชื่อมโยงธุรกิจไทยเข้าสู่ห่วงโซ่การผลิตระดับโลก ตลอดจนเพิ่มมูลค่าสินค้าด้วยนวัตกรรม ในมิตินี้ กองทุนฯ ทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงรุกในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเปิดตลาดใหม่ที่มีศักยภาพสูง (New Growth Markets) อาทิ ภูมิภาคตะวันออกกลาง ลาตินอเมริกา และเอเชียใต้ ควบคู่กับการรักษาส่วนแบ่งในตลาดหลักเดิม ผ่านการจัดคณะผู้แทนการค้าเพื่อเจรจาการค้าเชิงรุก (Trade Mission) รวมถึงผลักดันสินค้าและบริการของไทย อาทิ ภาพยนตร์ ซีรีส์ ดนตรี และอาหาร ให้สามารถแทรกตัวเข้าสู่ห่วงโซ่คุณค่าและอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ระดับโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศของไทย กองทุนฯ จึงมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกสนับสนุนเชิงนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศ ผ่านการส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถปรับตัวต่อบริบทเศรษฐกิจโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการขยายตลาด การพัฒนาสินค้าและบริการที่มีมูลค่าเพิ่มสูง และการสร้างโอกาสทางการค้าใหม่ในระดับสากล

๒.๖ พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๑๗ ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติที่สำคัญในการบริหารทุนหมุนเวียนของรัฐไว้อย่างชัดเจน โดยมุ่งเน้นให้ทุกกองทุนที่จัดตั้งขึ้นต้องดำเนินงานอย่างเป็นระบบ มีแผนงานที่ชัดเจน มีวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนมีเป้าหมายและตัวชี้วัดที่สามารถใช้ติดตามผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการกำหนดเช่นนี้เพื่อให้มั่นใจได้ว่าการบริหารทุนหมุนเวียนมีประสิทธิภาพ เกิดความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ถือเป็นทุนหมุนเวียนประเภทหนึ่งที่ตั้งขึ้นตามกรอบกฎหมายดังกล่าว โดยมีภารกิจหลักในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาผู้ประกอบการไทยให้สามารถแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพในตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทเศรษฐกิจโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ดังนั้น กองทุนฯ จึงจำเป็นต้องดำเนินการให้สอดคล้องกับมาตรา ๑๗ อย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ต้องจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีที่สะท้อนเป้าหมายชัดเจน มีตัวชี้วัดที่วัดผลได้จริง พร้อมทั้งประมาณการรายได้รายจ่ายที่สอดคล้องกับนโยบายการเงินการคลังของรัฐบาล เพื่อให้เกิดความรับผิดชอบและความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ

๒.๗ พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

ตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ กำหนดวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไว้ชัดเจนว่า กองทุนดังกล่าวมีหน้าที่สำคัญในการสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของไทยให้ขยายตัวและเจริญเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง มั่นคง และมีศักยภาพในการแข่งขัน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการไทยสามารถพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการ ตลอดจนสามารถขยายตลาดส่งออกไปยังตลาดใหม่ในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

จากบทบัญญัติดังกล่าวนี้ เป็นที่มาของการจัดตั้ง “กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ” ซึ่งมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการไทยในการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในมิติที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ รวมทั้งการสนับสนุนกิจกรรมการตลาดในต่างประเทศที่ช่วยให้สินค้าไทยเป็นที่รู้จัก ยอมรับ และมีโอกาสเข้าสู่ตลาดเป้าหมายใหม่ ๆ ที่มีศักยภาพสูง

ดังนั้น กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในปัจจุบันจึงเป็นผลผลิตที่สอดคล้องและเชื่อมโยงโดยตรงกับมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งเปรียบเสมือนรากฐานทางกฎหมายสำคัญที่รองรับการดำเนินงานของกองทุนฯ เพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของกองทุนฯ จะมีความชัดเจนในเป้าหมาย มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน และสามารถตอบโจทย์การพัฒนาการค้าระหว่างประเทศของไทยได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอย่างแท้จริง

๒.๘ ยุทธศาสตร์ของกระทรวงพาณิชย์ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๗๙)

มุ่งเน้นการสร้างความเข้มแข็งและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจการค้าของประเทศด้วยการยกระดับความสามารถทางการแข่งขัน (Competitiveness) และผลักดันความเชื่อมโยงกับโลก (Connectivity) เพื่อรองรับเป้าหมายที่จะนำประเทศไทยไปสู่ Thailand ๔.๐ โดยขับเคลื่อนให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใน ๓ มิติสำคัญ มิติที่หนึ่งคือ เปลี่ยนจากการผลิตสินค้า “โภคภัณฑ์” ไปสู่เชิง “นวัตกรรม” มิติที่สองคือ เปลี่ยนจากการขับเคลื่อนประเทศด้วยภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ และนวัตกรรม และมิติที่สามคือ เปลี่ยนจากการเน้นภาคการผลิตสินค้าไปสู่การเน้นภาคบริการมากขึ้น และเปลี่ยนจาก Traditional Services ซึ่งมีการสร้างมูลค่าค่อนข้างต่ำไปสู่ High Value Services ซึ่งมีความเกี่ยวข้องใน ๒ ยุทธศาสตร์ ได้แก่

(๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการแบบครบวงจร เน้นการพัฒนาผู้ประกอบการไทยเป็นผู้ค้าระดับภูมิภาคและระดับโลก และการพัฒนาผู้ประกอบการภาคบริการสู่การค้าบริการที่มีมูลค่าสูงและมีเอกลักษณ์

(๒) ยุทธศาสตร์การบูรณาการกับระบบการค้าโลก เน้นการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจด้วยการค้าระหว่างประเทศ ทั้งการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศในภูมิภาคอื่น โดยการสร้างภาพลักษณ์สินค้า/ธุรกิจบริการของไทยให้เป็นที่รู้จักและยอมรับในต่างประเทศ และผลักดันการส่งออกโดยใช้การนำตลาดนำการผลิต แสวงหาตลาดใหม่ กำหนดกลยุทธ์ในเชิงลึกถึงระดับเมือง (city-focus)

๒.๙ แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ของกระทรวงพาณิชย์

แผนปฏิบัติการราชการกระทรวงพาณิชย์ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) มีความเชื่อมโยงอย่างชัดเจนกับบทบาทและภารกิจของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็นที่ ๓ เรื่องการสร้างขีดความสามารถการแข่งขันระหว่างประเทศ ที่มุ่งเน้นการขยายตลาดส่งออก พัฒนาความสัมพันธ์ทางการค้าและความร่วมมือระหว่างประเทศให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพันธกิจหลักของกองทุนฯ ในการสนับสนุนและส่งเสริมผู้ประกอบการไทยให้สามารถแข่งขันและเข้าสู่ตลาดโลกได้อย่างมีศักยภาพ ผ่านการดำเนินกิจกรรมเชิงรุกที่เกี่ยวข้องกับการขยายช่องทางการตลาดระหว่างประเทศและการส่งเสริมการส่งออกสินค้าศักยภาพสูง

ในส่วนของประเด็นที่ ๔ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการยกระดับองค์กรให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมธรรมาภิบาลนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาองค์กรให้มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ และให้บริการแก่ผู้ประกอบการและประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ด้วยการปรับปรุงระบบบริการสู่รูปแบบดิจิทัล ส่งเสริมบุคลากรให้มีความพร้อมและผูกพันกับองค์กร รวมถึงการผลักดันองค์กรให้ผ่านเกณฑ์มาตรฐานความโปร่งใส ITA ซึ่งทั้งหมดนี้จะทำให้กองทุนฯ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีธรรมาภิบาล สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และช่วยเสริมสร้างระบบนิเวศทางการค้าระหว่างประเทศที่มั่นคง ยั่งยืน และมีประสิทธิภาพสูงสุด

๒.๑๐ ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ

จากการติดตามผลการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ รายไตรมาส ในปีบัญชี ๒๕๖๘ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ - กันยายน ๒๕๖๘) และปีบัญชี ๒๕๖๙ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ - มีนาคม ๒๕๖๙) มีข้อเสนอแนะและข้อสังเกต โดยสรุปดังนี้

๑. ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณ คณะกรรมการฯ เร่งรัดการอนุมัติและการเบิกจ่ายเงินกองทุนฯ ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กรมบัญชีกลางกำหนดและสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณภาครัฐ โดยให้สำนักงานกองทุนฯ จัดทำรายงานสรุปสถานะการอนุมัติและการเบิกจ่ายรายเดือนในรูปแบบที่กระชับ พร้อมระบุสาเหตุของความล่าช้าและแนวทางแก้ไข เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการบริหาร (EB) ทุกเดือน ใช้เป็นกลไกกำกับติดตามเชิงนโยบาย นอกจากนี้ให้ประสานงานกับหน่วยงานผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ เพื่อทบทวนและปรับแผนการดำเนินงานและแผนการใช้จ่ายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนนำข้อมูลโครงการที่มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าแผนไปใช้ประกอบการวางแผนและกำหนดเป้าหมายในปีงบประมาณถัดไป เพื่อให้การวางแผนมีความรอบคอบและสอดคล้องกับศักยภาพจริงของหน่วยงาน

๒. ด้านการดำเนินงานตามภารกิจของทุนหมุนเวียน

๒.๑ ด้านการเงิน ให้เร่งรัดดำเนินการเกี่ยวกับภาระหนี้สินของกองทุนฯ โดยจัดทำมาตรฐานและเงื่อนไขเกี่ยวกับระยะเวลาการเบิกจ่ายและการชำระหนี้ให้ชัดเจน รวมถึงเร่งรัดการคืนเงินสนับสนุนค้างจ่ายให้แล้วเสร็จภายในกรอบเวลาที่กำหนด หากเกินกำหนดแล้วยังไม่แล้วเสร็จ ให้หารือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงบประมาณ เพื่อหาแนวทางดำเนินการต่อไป

๒.๒ ด้านที่ไม่ใช่การเงินตามวัตถุประสงค์และภารกิจของทุนหมุนเวียน ให้มีการติดตามผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานที่ได้รับจัดสรรเงินกองทุนฯ อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ อันจะส่งผลให้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๒.๓ ด้านระบบบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน ให้เร่งรัดจัดทำแผนการบริหารความเสี่ยงให้ครอบคลุมทุกกลุ่มงานและหน่วยงานที่ปฏิบัติงานกองทุนฯ พร้อมเร่งจัดประชุมคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน นอกจากนี้ ให้เร่งรัดจัดทำและประกาศใช้ข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนบุคคลหรือกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งตาม พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว โดยกำหนดขั้นตอน กรอบเวลา และผู้รับผิดชอบให้ชัดเจน และเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบผ่านช่องทางที่เหมาะสม อาทิ เว็บไซต์กองทุนฯ พร้อม Infographic ประกอบ ทั้งนี้ ให้เน้นย้ำให้ผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะระเบียบการเบิกจ่ายและระเบียบพัสดุ อันเป็นผลสืบเนื่องจากการตรวจสอบภายใน

ในส่วนของการแก้ไขกฎหมาย ให้เร่งรัดดำเนินการแก้ไข พ.ร.บ. การส่งออกนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ อย่างรอบคอบและไม่ขัดต่อกฎระเบียบราชการ โดยนำเสนอตามลำดับขั้นต่อสำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และคณะรัฐมนตรี เพื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาและบังคับใช้ต่อไป

๒.๔ ด้านระบบบริหารจัดการสารสนเทศและการพัฒนาทักษะดิจิทัล ให้ปรับปรุงตัวชี้วัดของแผนพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลบุคลากรจากการวัดเพียงจำนวนผู้เข้ารับการอบรม ให้ครอบคลุมถึงผลสัมฤทธิ์เชิงคุณภาพ โดยวัดจากความสามารถในการนำทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงและเกิดประโยชน์แก่หน่วยงานอย่างเป็นรูปธรรม

จากการศึกษา วิเคราะห์ และทบทวนกรอบทิศทางนโยบายในบทที่ ๒ ครอบคลุมตั้งแต่ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ ตลอดจนนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ทำให้กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเห็นภาพรวมของเป้าหมาย ตัวชี้วัด และความต้องการของภาครัฐในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจการค้าของประเทศอย่างชัดเจน รวมถึงบทบาทหน้าที่หลักที่กองทุนฯ จะต้องเข้าไปสนับสนุนเพื่อผลักดันให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับสากล นอกจากนี้ ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ยังสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นที่ต้องได้รับการพัฒนา และปรับปรุงในเชิงระบบ ทั้งด้านการบริหารงบประมาณ การติดตามผลสัมฤทธิ์ และการบริหารความเสี่ยงขององค์กร

อย่างไรก็ดี เพื่อให้การแปลงนโยบายและแผนระดับชาติดังกล่าวมาสู่การจัดทำกลยุทธ์ในแผนปฏิบัติการกองทุนฯ (พ.ศ. ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒) มีความแม่นยำและสามารถปฏิบัติได้จริงอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด กองทุนฯ จึงจำเป็นต้องนำกรอบนโยบายเหล่านี้ไปใช้เป็นเกณฑ์อ้างอิงในการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมทางยุทธศาสตร์ในบทที่ ๓ การวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ผ่านกรอบการวิเคราะห์ SWOT เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ทั้งจากปัจจัยภายในองค์กรและปัจจัยภายนอก ท่ามกลางบริบทโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทถัดไป จะเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการกำหนดทิศทาง พันธกิจ และกลยุทธ์เชิงรุกของกองทุนฯ ที่สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นระบบต่อไป

บทที่ ๓

การวิเคราะห์บริบทที่เกี่ยวข้องกับกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

การจัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๗๐ - ๒๕๗๒ ให้สามารถขับเคลื่อนภารกิจท่ามกลางความผันผวนของเศรษฐกิจการค้าโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์บริบทเชิงยุทธศาสตร์อย่างรอบด้าน กองทุนฯ จึงได้กำหนดโครงสร้างการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมออกเป็น ๔ ส่วนหลักที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เริ่มจากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจหลักของกองทุนฯ เพื่อทบทวนกรอบอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายและความพร้อมขององค์กร ควบคู่กับการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ซึ่งเป็นข้อมูลนำเข้าเชิงนโยบายที่สำคัญในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายใน

นอกจากนี้ ยังได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของกองทุนฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๘ เพื่อประเมินศักยภาพปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติงานที่เกิดขึ้นจริงในอดีต ก่อนจะนำข้อมูลทั้งหมดมาสังเคราะห์ร่วมกับแนวโน้มสภาพแวดล้อมภายนอกในส่วนของการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis) เพื่อกำหนดจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรคของกองทุนฯ อย่างเป็นรูปธรรม ผลลัพธ์ที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์เชิงลึกนี้ จะใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการกำหนดทิศทางการวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ของกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและตอบสนองต่อแนวโน้มการค้ายุคใหม่ได้อย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียดการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๓.๑ การวิเคราะห์บทบาทหน้าที่และภารกิจหลักของกองทุนฯ

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศจัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกป้อนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ในฐานะทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศภายใต้กระทรวงพาณิชย์ โดยมีภารกิจหลักในการพิจารณาอนุมัติแผนงานประจำปีตามคำขอของส่วนราชการและภาคเอกชน ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการบริหารกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑๐ ซึ่งครอบคลุมค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการผลิตและการส่งออกสินค้า การรักษาและการหาตลาด การปกป้องผลประโยชน์ในทางการพาณิชย์ การแก้ปัญหาและอุปสรรคในการส่งออก ตลอดจนการส่งเสริมการขยายธุรกิจไทยในต่างประเทศ ซึ่งจำแนกออกเป็น ๙ ประเภทกิจกรรม ได้แก่ การสำรวจและวิจัยตลาด การส่งเสริมการผลิต การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การจัดแสดงสินค้า การส่งเสริมและรับรองคณะผู้แทนการค้า การศึกษาและฝึกอบรม การให้บริการข้อมูลสารสนเทศ กิจกรรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอื่น ๆ และการบริหารงาน

เมื่อวิเคราะห์ขอบเขตภารกิจตามกฎหมายและระเบียบข้างต้น พบว่ากองทุนฯ มีอำนาจหน้าที่ที่ครอบคลุมกว้างขวางและยืดหยุ่นเพียงพอต่อการรองรับทิศทางการค้าระหว่างประเทศในยุคปัจจุบัน ทั้งในมิติของการพัฒนาตลาดเชิงรุก การยกระดับผู้ประกอบการ SMEs การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการส่งเสริมการค้า ตลอดจนการผลักดันสินค้าและบริการของไทยสู่ตลาดโลก อย่างไรก็ตาม ขอบเขตภารกิจที่กว้างขวางดังกล่าวยิ่งเน้นย้ำความจำเป็นในการกำหนดลำดับความสำคัญและทิศทางการจัดสรรงบประมาณที่ชัดเจน เพื่อให้ทรัพยากรของกองทุนฯ ถูกนำไปใช้ในโครงการที่ส่งผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย

๓.๒ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ จากรายงานรายไตรมาส ในปีบัญชี ๒๕๖๘ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๗ – กันยายน ๒๕๖๘) และปีบัญชี ๒๕๖๙ (เดือนตุลาคม ๒๕๖๘ – มีนาคม ๒๕๖๙) สามารถจำแนกออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ ประเด็นที่ต้องแก้ไขเชิงระบบ และ ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มที่ ๑ ประเด็นที่ต้องแก้ไขเชิงระบบ

๑.๑ ระบบติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณ แนวทางที่ควรบรรจุในแผนปฏิบัติการ ได้แก่ การจัดทำระบบรายงานสถานะการเบิกจ่ายรายเดือน (Monthly Dashboard) ที่แสดงสถานะอนุมัติ เบิกจ่าย และสาเหตุความล่าช้าของทุกโครงการ นำเสนอต่อที่ประชุม EB เป็นประจำทุกเดือน โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและกรอบเวลาดำเนินการให้ชัดเจน

๑.๒ ข้อบังคับว่าด้วยหลักเกณฑ์การเบิกจ่ายค่าตอบแทนคณะกรรมการฯ ระบุว่า การไม่มีข้อบังคับนี้เป็นปัจจัยเสี่ยงระดับสูงซึ่งต้องแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในปีบัญชี ๒๕๖๙ แผนปฏิบัติการควรกำหนดขั้นตอนการจัดทำ การให้ความเห็นชอบ การลงนาม และการเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์กองทุนฯ พร้อม Infographic ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียรับทราบ

๑.๓ การแก้ไข พ.ร.บ. การส่งออกและนำเข้าสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ เป็นภารกิจเชิงกฎหมายระยะยาว แผนปฏิบัติการควรกำหนดแผนการแก้ไขกฎหมายตามลำดับขั้น ตั้งแต่การจัดทำร่าง การนำเสนอสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา จนถึงการเสนอคณะรัฐมนตรี โดยระบุผู้รับผิดชอบและกำหนดเวลาในแต่ละขั้นตอน

๑.๔ การบริหารภาระหนี้สินและเงินค้างจ่าย แผนควรกำหนดมาตรฐานและเงื่อนไขระยะเวลาการชำระหนี้ และการเบิกจ่ายให้ชัดเจน พร้อมกำหนดกลไกติดตามและรายงานสถานะหนี้สินต่อคณะกรรมการฯ อย่างสม่ำเสมอ

กลุ่มที่ ๒ ประเด็นที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง

๒.๑ การติดตามผลสัมฤทธิ์ของโครงการ แผนปฏิบัติการควรกำหนดรอบการติดตามและประเมินผลโครงการที่ชัดเจน พร้อมกำหนดตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ (Output/Outcome) ของแต่ละโครงการ ไม่ใช่เพียงตัวชี้วัดเชิงปริมาณ

๒.๒ การพัฒนาทักษะดิจิทัลบุคลากร แผนควรปรับตัวชี้วัดจากเชิงปริมาณ (จำนวนผู้เข้าร่วมอบรม) เป็นเชิงคุณภาพ (ความสามารถนำไปใช้จริง เช่น การลดระยะเวลาปฏิบัติงาน หรือการเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการทำงาน) และกำหนดรอบติดตามผลสัมฤทธิ์เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการฯ

๒.๓ การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ แผนควรบรรจุโครงการหรือกิจกรรมให้มีความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบการเบิกจ่าย และระเบียบพัสดุแก่หน่วยงานผู้ขอรับจัดสรรเงินกองทุนฯ อย่างสม่ำเสมอ เช่น การจัดอบรม การจัดทำคู่มือ หรือการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางดิจิทัล

๓.๓ วิเคราะห์ผลการดำเนินงานกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๘

กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง กำหนดให้มีการประเมินผลทุนหมุนเวียนเป็นประจำทุกปีบัญชี เพื่อกำกับดูแลประสิทธิภาพการดำเนินงานของแต่ละทุนหมุนเวียนอย่างเป็นระบบ โดยในปีบัญชี ๒๕๖๘ กองทุนฯ ได้รับการประเมินผลใน ๖ ด้าน มีคะแนนรวมเท่ากับ ๔.๑๖๒๔ คะแนน ถือว่าผ่านการประเมินผล โดยมีรายละเอียดคะแนนในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการเงิน ๕.๐๐๐๐ คะแนน ด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ๕.๐๐๐๐ คะแนน ด้านปฏิบัติการ ๔.๓๐๒๙ คะแนน ด้านการบริหารจัดการทุนหมุนเวียน

๓.๖๖๗๐ คะแนน ด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหาร ผู้บริหาร พนักงานและลูกจ้าง ๔.๐๔๓๘ คะแนน และด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง ๑.๘๗๐๗ คะแนน

เมื่อวิเคราะห์ผลการประเมินดังกล่าว พบปัจจัยสำคัญที่ควรนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ ดังนี้

ด้านที่มีผลการดำเนินงานดีเยี่ยม ได้แก่ ด้านการเงินและด้านการสนองประโยชน์ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งได้คะแนนเต็ม ๕.๐๐๐๐ คะแนน สะท้อนให้เห็นว่ากองทุนฯ มีความเข้มแข็งในด้านการบริหารจัดการทางการเงินและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งสำคัญที่ควรรักษาและต่อยอดในแผนปฏิบัติการระยะต่อไป

ด้านที่มีผลการดำเนินงานในระดับปานกลางถึงดี ได้แก่ ด้านปฏิบัติการ (๔.๓๐๒๙ คะแนน) และด้านการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารและบุคลากร (๔.๐๔๓๘ คะแนน) ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากองทุนฯ ยังมีช่องว่างในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานและการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยแผนปฏิบัติการควรกำหนดมาตรการเพื่อยกระดับทั้งสองด้านนี้ให้มีความเป็นเลิศในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้น

ด้านที่ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการทุนหมุนเวียน (๓.๖๖๗๐ คะแนน) และโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการดำเนินงานตามนโยบายรัฐ/กระทรวงการคลัง (๑.๘๗๐๗ คะแนน) ซึ่งถือเป็นคะแนนที่ต่ำที่สุดในการประเมินและบ่งชี้ถึงจุดอ่อนเชิงระบบที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในประเด็นการปฏิบัติตามนโยบายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะและข้อสังเกตในประเด็นการบริหารความเสี่ยง การแก้ไขกฎหมาย และการจัดทำข้อบังคับที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องตลอดปีบัญชี ๒๕๖๘ – ๒๕๖๙

โดยสรุป ผลการประเมินประจำปีบัญชี ๒๕๖๘ สะท้อนให้เห็นทั้งจุดแข็งที่ควรรักษาและจุดอ่อนที่ต้องเร่งพัฒนา ซึ่งกองทุนฯ จะนำข้อมูลดังกล่าวไปผนวกกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกในกรอบ SWOT Analysis เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการที่ตอบสนองต่อทั้งโอกาสในตลาดโลกและการเสริมสร้างความเข้มแข็งภายในองค์กรได้อย่างครบถ้วนและสมดุลต่อไป

๓.๔ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมปัจจัยภายนอกและภายใน (SWOT Analysis)

การจัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ จำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อประเมินศักยภาพ ความพร้อม ข้อจำกัด ตลอดจนโอกาสและความท้าทายที่อาจส่งผลต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ ในระยะต่อไป ทั้งนี้ กองทุนฯ ได้นำข้อมูลจากการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ภารกิจตามกฎหมาย ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ข้อเสนอแนะของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ รวมถึงทิศทางการนโยบายภาครัฐและแนวโน้มเศรษฐกิจการค้าโลก มาประกอบการวิเคราะห์ในกรอบ SWOT Analysis เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ในการกำหนดทิศทางเป้าประสงค์ และกลยุทธ์ของกองทุนฯ ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลง และสามารถตอบสนองต่อการกิจด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑. สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศมีบทบาทสำคัญในฐานะกลไกทางการเงินของกระทรวงพาณิชย์ในการสนับสนุนและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศของไทย ทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ การขยายตลาดส่งออก การยกระดับสินค้าและบริการไทยสู่ตลาดสากล ตลอดจนการสนับสนุนกิจกรรมทางการค้าในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยเฉพาะในบริบทเศรษฐกิจโลกที่มีความผันผวนสูงจากปัจจัยด้านภูมิรัฐศาสตร์ เทคโนโลยีดิจิทัล มาตรการทางการค้าใหม่ และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภคทั่วโลก

ขณะเดียวกัน กองทุนฯ ยังต้องเผชิญกับความท้าทายด้านการบริหารจัดการภายในองค์กร ทั้งด้านประสิทธิภาพการเบิกจ่ายงบประมาณ การติดตามผลสัมฤทธิ์ของโครงการ การบริหารความเสี่ยง การพัฒนาระบบสารสนเทศ และการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน ซึ่งประเด็นดังกล่าวได้รับการสะท้อนผ่านข้อเสนอแนะและข้อสังเกตของคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ รวมถึงผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี ๒๕๖๘ ที่พบว่ากองทุนฯ มีจุดแข็งด้านการเงิน และการตอบสนองต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แต่ยังมีข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการทุนหมุนเวียนและการดำเนินงานตามนโยบายภาครัฐที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ทิศทางนโยบายระดับประเทศ ทั้งยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ล้วนให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้ประกอบการ SMEs การขยายตลาดผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล การเชื่อมโยงห่วงโซ่อุปทานโลก และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าและบริการไทย ซึ่งถือเป็นโอกาสสำคัญที่เอื้อต่อบทบาทและการกิจของกองทุนฯ ในการสนับสนุนการค้าเชิงรุกและการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการไทยในระยะต่อไป

๒. การวิเคราะห์ SWOT การบริหารงานกองทุนฯ

การวิเคราะห์ SWOT เชิงบริหารกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มุ่งเน้นการประเมินศักยภาพ และข้อจำกัดในการบริหารจัดการกองทุนฯ ทั้งในด้านการเงิน การบริหารงบประมาณ ระบบงาน กฎหมาย ระเบียบ การบริหารความเสี่ยง เทคโนโลยีสารสนเทศ และทรัพยากรบุคคล รวมถึงการวิเคราะห์ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการดำเนินภารกิจของกองทุนฯ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนด ทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และแนวทางการบริหารกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และสามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและการค้าโลกได้อย่างเหมาะสม

๑) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายใน เพื่อหาจุดแข็งและจุดอ่อน เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายในด้านต่าง ๆ ภายในกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศในรอบปีที่ผ่านมาและคาดว่า จะมีผลกระทบกับกองทุนฯ ในทุก ๆ ด้านที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตในระยะเวลา ๑ – ๕ ปีถัดไป ซึ่งจะเป็นจุดอ่อนหรือจุดแข็งต่อการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน โดยมีรายละเอียดดังนี้

จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
S๑ วัตถุประสงค์ของการก่อตั้งกองทุนฯ ครอบคลุมในเรื่องการพัฒนาและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ทำให้กองทุนฯ สามารถสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้ S๒ กองทุนฯ มีความยืดหยุ่นในการดำเนินงาน เพื่อรองรับการทำงานภายใต้การกำกับดูแลและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว S๓ การดำเนินงานของกองทุนฯ มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ ส่งผลให้การสนับสนุนงบประมาณและโครงการต่าง ๆ มีทิศทางเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน S๔ กองทุนฯ มีระบบการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานผ่านคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ ซึ่งช่วยสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	W๑ กองทุนฯ ขาดสภาพคล่อง ปัจจุบันเงินคงเหลือมีจำนวนน้อย ไม่เพียงพอต่อการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี (แผนพัฒนาและส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ) W๒ ระบบสารสนเทศและการเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา และยังไม่สามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์เชิงวิเคราะห์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

๒) การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกเพื่อหาโอกาสและอุปสรรค โดยวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยภายนอกด้านต่าง ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกับกองทุนฯ ในรอบปีที่ผ่านมาและคาดว่าจะมีผลกระทบกับทุนหมุนเวียนในทุก ๆ ด้านที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตระยะเวลา ๑ – ๕ ปีถัดไป ซึ่งจะเป็นโอกาสหรืออุปสรรคต่อการดำเนินงานของกองทุนฯ โดยมีรายละเอียดดังนี้

โอกาส (Opportunity : O)	อุปสรรค (Threat: T)
O๑ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายภาครัฐ รวมถึงนโยบายกระทรวงพาณิชย์ ให้ความสำคัญกับการพัฒนา SMEs การค้าออนไลน์ เศรษฐกิจดิจิทัล และการขยายตลาดระหว่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทของกองทุนฯ O๒ ภาคเอกชนไทยมีศักยภาพรวมถึงให้ความร่วมมือต่อนโยบายของรัฐบาลเป็นอย่างดี O๓ การส่งออกสินค้าและธุรกิจบริการของไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง และผู้ประกอบการของไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสูง O๔ การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล AI และ Big Data สามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การติดตามผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงนโยบายของกองทุนฯ	T๑ ในการสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกองทุนฯ มีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ซึ่งเงินที่ได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณในแต่ละปีมีความไม่แน่นอน จึงทำให้ไม่สามารถผลักดันโครงการด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ การส่งออก และโครงการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายของรัฐได้อย่างเต็มศักยภาพ ส่งผลให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด T๒ พระราชบัญญัติ ทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้นำเงินกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไปฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง ส่งผลให้เกิดการสูญเสียโอกาสในการได้มาซึ่งรายได้จากดอกเบี้ย T๓ ความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ภาวะชะลอตัวทางเศรษฐกิจ มาตรการกีดกันทางการค้า และความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ อาจส่งผลต่อการค้า การลงทุน และความสามารถในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทย T๔ การเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ทำให้กองทุนฯ จำเป็นต้องเร่งปรับตัวทั้งด้านระบบงาน บุคลากร และการบริหารจัดการข้อมูล

๓) การวิเคราะห์ TOWS Analysis ดังตารางต่อไปนี้

	จุดแข็ง (Strength: S)	จุดอ่อน (Weakness: W)
โอกาส (Opportunity : O)	กลยุทธ์เชิงรุก (S๑, S๒, S๓ + O๑, O๓) SO๑ จัดสรรเงินกองทุนฯ เพื่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายภาครัฐ และสถานการณ์ปัจจุบัน (S๒, S๔ + O๒, O๔) SO๒ พัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ และการติดตามประเมินผล โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงาน	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) (W๑, W๒ + O๑, O๒, O๓, O๔) WO๑ ยกระดับระบบติดตามและประเมินผลโครงการด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ให้สามารถสะท้อนผลลัพธ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม
อุปสรรค (Threat: T)	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) (S๒, S๓, S๔ + T๑, T๓) ST๑ บริหารจัดการงบประมาณและโครงการให้มีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์เศรษฐกิจและข้อจำกัดด้านงบประมาณ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินงาน (S๒, S๔ + T๒, T๔) ST๒ ใช้ระบบกำกับดูแลและการบริหารกองทุนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับความเสี่ยงจากข้อจำกัดด้านกฎหมาย การเงิน และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี	กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) (W๑ + T๑, T๒) WT๑ เสริมสร้างความมั่นคงทางการเงินของกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับบริบทปัจจุบัน (W๒ + T๓, T๔) WT๒ พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกองทุนฯ

บทที่ ๔

แผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒

กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นกลไกในการสนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศของไทย ตลอดจนเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก ทั้งด้านการขยายตลาดส่งออก การพัฒนาสินค้าและบริการ การส่งเสริมภาพลักษณ์สินค้าและบริการของไทย และการรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจและการค้าโลกอย่างมีประสิทธิภาพ โดยกองทุนฯ มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนโครงการและกิจกรรมด้านการค้าระหว่างประเทศทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติการ รวมทั้งมีความคล่องตัวในการบริหารจัดการเพื่อรองรับภารกิจได้อย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์

ที่ผ่านมา กองทุนฯ ได้ดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายภาครัฐ และนโยบายของกระทรวงพาณิชย์ รวมทั้งคำนึงถึงแนวโน้มและความเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการค้าโลก อาทิ การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจดิจิทัล การเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานโลก ตลอดจนความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจและภูมิรัฐศาสตร์ ซึ่งล้วนส่งผลต่อทิศทางการค้าและการดำเนินธุรกิจระหว่างประเทศของไทยในปัจจุบันและอนาคต

เพื่อให้กองทุนฯ สามารถดำเนินการกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศ จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒ ขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการดำเนินงานระยะปานกลาง โดยกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและการค้าโลก ภายใต้หลักการบริหารจัดการที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ ความโปร่งใส ประสิทธิภาพ และการบริหารจัดการเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อสนับสนุนภารกิจของกระทรวงพาณิชย์และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันทางการค้าของประเทศอย่างยั่งยืน

๔.๑ วิสัยทัศน์

“เป็นกองทุนที่มีสภาพคล่องและมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยให้ทันกับสถานการณ์ในตลาดโลกในปัจจุบัน”

๔.๒ พันธกิจ

๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศของไทยอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก
๒. พัฒนาการบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัว เพื่อให้การใช้ทรัพยากรเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการขับเคลื่อนการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๔.๓ เป้าประสงค์

๑. ผู้ประกอบการไทยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการค้าระหว่างประเทศ สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายโอกาสทางการค้าในตลาดโลก
๒. กองทุนฯ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและคล่องตัว เพื่อรองรับการขับเคลื่อนภารกิจด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๔ เป้าหมายหลัก

๑. กองทุนฯ สามารถเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

๒. กองทุนฯ มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และมีความมั่นคงทางการเงิน รองรับการดำเนินภารกิจได้อย่างยั่งยืน

๔.๕ ตัวชี้วัด

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและสถานการณ์ปัจจุบัน มีตัวชี้วัด ดังนี้

ผลผลิต (Output)

๑. ร้อยละของโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนฯ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายภาครัฐ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. มูลค่าการค้าที่เกิดจากการดำเนินโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนฯ รวมเทียบกับวงเงินที่จัดสรร (ROI)

๒. ร้อยละของข้อเสนอแนะจากการประเมินผลที่ได้รับนำไปปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น มีตัวชี้วัด ดังนี้

ผลผลิต (Output)

๑. ร้อยละของหน่วยงานผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ ที่สามารถยื่นคำขอและติดตามสถานะโครงการผ่านระบบดิจิทัล

๒. ร้อยละของโครงการที่ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

๓. จำนวนของพนักงานกองทุนฯ ที่เข้าร่วมการพัฒนาทักษะ ปีละ ๒ ครั้งต่อคน

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ

๒. ระดับคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี

๓. ร้อยละของการลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน

๔. ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

๔.๖ ความเชื่อมโยงและสอดคล้องระหว่างยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และยุทธศาสตร์ของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี	ยุทธศาสตร์ ๒ ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน						
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	หมวดหมู่ที่ ๗ มุ่งสร้างความแข็งแกร่งให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ให้มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ในระดับสากล						
นโยบายรัฐบาล	G๑.๒ การสร้างโอกาสการเติบโตให้แก่ผู้ประกอบการ SMEs G๓.๑ การสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการไทยในการขยายช่องทางการตลาดผ่านดิจิทัลและห่วงโซ่อุปทาน						
นโยบายของกระทรวงพาณิชย์	ประเด็นที่ ๔.๔ การสร้างสมดุลการส่งออก						
ยุทธศาสตร์ของกระทรวงพาณิชย์ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๗๙)	(๑) ยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้ประกอบการแบบครบวงจร (๒) ยุทธศาสตร์การบูรณาการกับระบบการค้าโลก						
แผนปฏิบัติการราชการระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐) ของกระทรวงพาณิชย์	ประเด็นที่ ๓ การสร้างขีดความสามารถการแข่งขันระหว่างประเทศ ประเด็นที่ ๔ การยกระดับองค์กรให้มีประสิทธิภาพและส่งเสริมธรรมาภิบาล						
ยุทธศาสตร์กองทุนฯ ปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒	ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและสถานการณ์ปัจจุบัน		ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น				
กลยุทธ์ภายใต้ยุทธศาสตร์กองทุนฯ ปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒	๑.๑ การจัดสรรเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	๑.๒ การยกระดับระบบติดตามและประเมินผลโครงการเชิงผลสัมฤทธิ์	๒.๑ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	๒.๒ การบริหารงบประมาณและโครงการให้เกิดความคล่องตัวและบรรลุเป้าหมาย	๒.๓ การกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ	๒.๔ การเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินของกองทุนฯ	๒.๕ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

๔.๗ ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและสถานการณ์ปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ :

ผู้ประกอบการไทยได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการค้าระหว่างประเทศ สามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและขยายโอกาสทางการค้าในตลาดโลก

เป้าหมายหลัก :

กองทุนฯ สามารถเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลก ผ่านการส่งเสริมและพัฒนาการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์การดำเนินงาน :

กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การจัดสรรเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๑.๒ การยกระดับระบบติดตามและประเมินผลโครงการเชิงผลสัมฤทธิ์

ตัวชี้วัด :

ผลผลิต (Output)

๑. ร้อยละของโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนฯ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายภาครัฐ

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. มูลค่าการค้าที่เกิดจากการดำเนินโครงการที่ได้รับจัดสรรเงินกองทุนฯ รวมเทียบกับวงเงินที่จัดสรร (ROI)

๒. ร้อยละของข้อเสนอแนะจากการประเมินผลที่ได้รับการนำไปปรับปรุงแผนการดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับนโยบายภาครัฐและสถานการณ์ปัจจุบัน

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก	ค่าเป้าหมาย			กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	ปีงบประมาณ (ปี)			ผู้รับผิดชอบ
		๗๐	๗๑	๗๒			๗๐	๗๑	๗๒	
กองทุนฯ สามารถเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยในตลาดโลกผ่านการส่งเสริมและพัฒนาการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	๑.ร้อยละของโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนฯ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายภาครัฐ <u>เกณฑ์วัด</u> ระดับ ๑ : โครงการสอดคล้องกับนโยบายต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ - ๙๐ ระดับ ๓ : โครงการสอดคล้องกับนโยบายร้อยละ ๙๐ - ๙๙ ระดับ ๕ : โครงการสอดคล้องกับนโยบายร้อยละ ๑๐๐ ๒.มูลค่าการค้าที่เกิดจากการดำเนินโครงการที่ได้รับการจัดสรรเงินกองทุนฯ รวมเทียบกับวงเงินที่จัดสรร (ROI) <u>เกณฑ์วัดปี ๒๕๖๙</u> ระดับ ๑ : ROI อยู่ระหว่าง ๒ เท่าของวงเงินที่จัดสรร ระดับ ๓ : ROI อยู่ระหว่าง ๓ เท่าของวงเงินที่จัดสรร ระดับ ๕ : ROI ๔ เท่าของวงเงินที่จัดสรรขึ้นไป	๑๐๐	๑๐๐ ร้อยละ	๑๐๐	กลยุทธ์ที่ ๑.๑ การจัดสรรเงินกองทุนเพื่อส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	แผนงานจัดสรรเงินกองทุนฯ เพื่อการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ	✓	✓	✓	สำนักงานกองทุนฯ
	ร้อยละของข้อเสนอแนะจากการประเมินผลที่ได้รับการนำไปปรับปรุงแผนการดำเนินงาน <u>เกณฑ์วัด</u> ระดับ ๑ : ร้อยละ ๗๐ - ๗๕ ระดับ ๒ : ร้อยละ ๗๖ - ๘๐ ระดับ ๓ : ร้อยละ ๘๑ - ๘๕ ระดับ ๔ : ร้อยละ ๘๖ - ๙๐ ระดับ ๕ : ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	๘๐	๘๕ ร้อยละ	๙๐			✓	✓	✓	

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ :

กองทุนฯ มีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและคล่องตัว เพื่อรองรับการขับเคลื่อนภารกิจด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายหลัก :

กองทุนฯ มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และมีความมั่นคงทางการเงิน รองรับการดำเนินงานภารกิจได้อย่างยั่งยืน

กลยุทธ์การดำเนินงาน :

- กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล
- กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การบริหารงบประมาณและโครงการให้เกิดความคล่องตัวและบรรลุเป้าหมาย
- กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ
- กลยุทธ์ที่ ๒.๔ การเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินของกองทุนฯ
- กลยุทธ์ที่ ๒.๕ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรที่จำเป็นในการปฏิบัติงานให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง

ตัวชี้วัด :

ผลผลิต (Output)

- ๑. ร้อยละของหน่วยงานผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ ที่สามารถยื่นคำขอและติดตามสถานะโครงการผ่านระบบดิจิทัล
- ๒. ร้อยละของโครงการที่ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด
- ๓. จำนวนของพนักงานกองทุนฯ ที่เข้าร่วมการพัฒนาทักษะ ปีละ ๒ ครั้งต่อคน

ผลลัพธ์ (Outcome)

- ๑. ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ
- ๒. ระดับคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี
- ๓. ร้อยละของการลดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน
- ๔. ระดับความสำเร็จของการเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินของกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เป้าหมายหลัก	ตัวชี้วัดตามเป้าหมายหลัก	ค่าเป้าหมาย			กลยุทธ์	แผนงาน/โครงการ	ปีงบประมาณ (ปี)			ผู้รับผิดชอบ
		๗๐	๗๑	๗๒			๗๐	๗๑	๗๒	
กองทุนฯ มีระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ คล่องตัว และมีความมั่นคงทางการเงิน รองรับการค้าเงินการกิจได้อย่างยั่งยืน	ร้อยละของหน่วยงานผู้ขอใช้เงินกองทุนฯ ที่สามารถยื่นคำขอและติดตามสถานะโครงการผ่านระบบดิจิทัล <u>เกณฑ์วัด</u> หน่วยงานใช้ระบบดิจิทัล ระดับ ๑ : ต่ำกว่าร้อยละ ๘๐ - ๙๐ ระดับ ๓ : ร้อยละ ๙๑ - ๙๙ ระดับ ๕ : ร้อยละ ๑๐๐	๘๐	๘๕ ร้อยละ	๙๐	กลยุทธ์ที่ ๒.๑ การพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	แผนงานพัฒนาระบบบริหารจัดการกองทุนฯ ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล	✓	✓	✓	สำนักงานกองทุนฯ
	ร้อยละของโครงการที่ดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่กำหนด <u>เกณฑ์วัด</u> ระดับ ๑ : โครงการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ ระดับ ๓ : โครงการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายร้อยละ ๘๐ - ๘๙ ระดับ ๕ : โครงการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายร้อยละ ๑๐๐ ระดับความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อกระบวนการบริหารจัดการงบประมาณ <u>เกณฑ์วัด</u> ระดับ ๑ : ร้อยละ ๗๐ - ๗๕ ระดับ ๒ : ร้อยละ ๗๖ - ๘๐ ระดับ ๓ : ร้อยละ ๘๑ - ๘๕ ระดับ ๔ : ร้อยละ ๘๖ - ๙๐ ระดับ ๕ : ร้อยละ ๙๐ ขึ้นไป	๘๐	๘๕ ร้อยละ	๙๐	กลยุทธ์ที่ ๒.๒ การบริหารงบประมาณและโครงการให้เกิดความคล่องตัวและบรรลุเป้าหมาย	แผนงานบริหารงบประมาณและโครงการ	✓	✓	✓	สำนักงานกองทุนฯ
	ระดับคะแนนการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนประจำปีบัญชี <u>เกณฑ์วัด</u> ระดับ ๑ : คะแนนรวมต่ำกว่า ๓.๕๐ ระดับ ๓ : คะแนนรวม ๓.๕๐ - ๓.๙๙ ระดับ ๕ : คะแนนรวม ๔.๐๐ ขึ้นไป	๓	๓ ระดับ	๓	กลยุทธ์ที่ ๒.๓ การกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงของกองทุนฯ	แผนงานใช้ระบบกำกับดูแลและการบริหารความเสี่ยงกองทุนฯ	✓	✓	✓	สำนักงานกองทุนฯ

บทที่ ๕

การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนและบริหารจัดการแผนปฏิบัติการกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประจำปี ๒๕๗๐ – ๒๕๗๒ ให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยมุ่งเน้นให้การดำเนินงานของกองทุนฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตรวจสอบได้ และสามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับบริบททางเศรษฐกิจและการค้าโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนฯ กำหนดให้ดำเนินการใน ๒ ระดับ ดังนี้

๑. การติดตามผลการดำเนินงานรายไตรมาส (Quarterly Monitoring)

หน่วยงานที่รับผิดชอบแต่ละแผนงานจะดำเนินการติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินกิจกรรมและโครงการตามแผนปฏิบัติการ พร้อมจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรคที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานรายไตรมาสเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อทราบ พิจารณา และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒. การประเมินผลการดำเนินงานประจำปี (Annual Evaluation)

ดำเนินการประเมินผลการดำเนินงานในภาพรวมของแต่ละปีงบประมาณ โดยวิเคราะห์ผลลัพธ์และผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ รวมทั้งประเมินประสิทธิภาพและความคุ้มค่าในการดำเนินงาน พร้อมจัดทำรายงานผลการประเมินประจำปีเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนฯ เพื่อใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการดำเนินงานในปีถัดไป และปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

ทั้งนี้ การติดตามและประเมินผลจะมุ่งเน้นการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัด และการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนฯ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนภารกิจด้านการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศอย่างยั่งยืน